

Szerkesztő: G. Kisó-
hivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, Str. Baro-
L. Pop. - Brassai-utca 10.
Az Uj Kelet telefonjai:
Szerkesztőség 977
Kisóhivatal 844
Nyomda 879
Tűzoltó-osztály 455
Zs. N. Sz. 533

A kizárások kizárólag a
szerkesztőségnek tartoznak.
- Kizárásokat sem-
miképpen se ne adjanak.
- Kizárásokat sem-
miképpen se ne adjanak.
- Kizárásokat sem-
miképpen se ne adjanak.

UJ KELET

ESZÉK-PALOTTA-RODOLA

ann Goldschm...

Románában

400 lei
220 lei
120 lei
40 lei
2 lei
2b et
1 et

Jugoszláviában
Egy hónapra --- 20 dinár
Egy szám --- 1 dinár

V. évfolyam, 170. szám

Cluj (Kolozsvár) 5682. Ab 10

1922. augusztus 4. Péntek

Herzl álma beteljesült..

Weizmann és Szokolov nagy beszéde az angol cionista-konferencián

- Az Uj Kelet tudósítójától -

A népszövetség úgy határozott, hogy a palesztinai mandátum automatikusan életbe lép abban a pillanatban, amikor Franciaország és Olaszország megegyeznek egymással a sziriai mandátum ügyében támadt ellentétre vonatkozóan. A népszövetségnek ez a határozata az első pillanatban aggályokra adott alkalmat a cionista körökben. Az a gyau merült fel, hogy a Palesztina-mandátum praktikus keresztülvitele újabb halasztásnak lesz kitéve, tekintet nélkül arra, hogy a ratifikálás megtörtént. Rövidesen nyilvánvalóvá lett, hogy

ez az aggodalom teljesen alaptalan.

Az a megegyezés, melynek Franciaország és Olaszország között kell rövidesen megtörténni, nem Palesztinára, hanem kizárólag a francia mandátum hatáskörébe tartozó Szíriára vonatkozik. Annak, hogy a Palesztina-mandátum praktikus életbe lépését mégis egybaktörték a francia-olasz megegyezéssel, igen érdekes története van.

Olaszország azt a követelést terjesztette a népszövetségi tanács elé, hogy a sziriai francia mandátum-területen kivételes jogokat biztosítsanak Olaszország számára. Ezek közé a jogok közé tartozik az olasz bevándorlás korlátlan megengedése, az olasz vállalkozóknak és tőkésnek azonos elbírálása a francia tőkével, továbbá követelték, hogy Szíriában az olasz iskolának ugyanolyan jogokat és lehetőséget adjanak, mint a francia iskolának és többek között azt is, hogy olasz állampolgárt csak olyan bíróság él lehessen állítani Szíriában, melyben benszülött, tehát arab vagy görög bíró nem foglal helyet. Természetes, hogy Franciaország mereven

visszautasította az olasz követeléseket

és arra hivatkozott, hogy Palesztina területén a franciáknak sincsenek meg azok a jogai, melyeket az olaszok Szíria területén, tehát francia mandátum-területen követelnek a maguk részére. Maga a népszövetség teljesen a francia álláspontra helyezkedett és ezt szel dokumentálta, hogy a sziriai mandátumot ugyan-olyan minden változtatás nélkül ratifikálta. Azonban a népszövetség Olaszországot sem akarta megbántani a merev visszautasítással. Ezért azt a közvetítő módot használta fel, hogy felszólította Olaszországot és Franciaországot, a vitás pontokra vonatkozóan egymás között egyezzenek meg. Ettől függetlenül azonban jóváhagyta a mandátumokat eredeti tervezetükben. Minthogy azonban nem akart a palesztinai mandátumban kivételt statuálni, úgy határozott, hogy a palesztinai mandátum is csak akkor lép érvénybe, amikor Olaszország és Franciaország a sziriai ügyekre vonatkozóan megegyezik egymással.

Ez a megegyezés aligba várthat magára tovább néhány nappal, vagy legfeljebb néhány hétnél.

Olaszországnak érdeke, hogy mentől barátságosabb viszonyban legyen Franciaországgal

és épen azért követeléseit minden valószínűség szerint mérsékelni fogja. Erre lényezeti öt a görögök legújabb akciója és előnyomulása, mely az olasz presztizs kárára akarja terjesztelni a görög uralmat. Viszont Franciaországnak is sürgős érdeke, hogy mentől hamarabb létrejőjön a megegyezés, mert Szíriában a benszülöttek között erős forradalmi hangulat van a franciák ellen és a ratifikálás praktikus életbelézésének minden elhalasztása újabb erőt ad a sziriai forradalmi törekvéseknek. Egyébként azonban még ebben a relációban is csak névleges, hogy a Palesztina-mandátum csak akkor lép gyakorlatilag érvénybe, amikor az olasz-francia megegyezés létrejön. Ténylegesen úgy áll a helyzet, hogy

a mandátum praktikusán már is érvénybe lépett.

Ennek leglényesebb bizonyítéka, hogy a palesztinai kormány máris kirta a palesztinai államkölcsönét. Ezt eddig nem lehetett megtenni, minthogy a ratifikálás megtörténte előtt nem volt jogi alapja a palesztinai államkölcsön feizételének. Az államkölcsön természetesen a palesztinai zsidó nemzeti otthon fejlődésének és önálló berendezkedésének egyik alapfeltétele. A ratifikálás megtörténte után sir Herbert Samuel Palesztina kormányzója, tekintet nélkül az olasz-francia megegyezésre, azonnal kirta az államkölcsönt, mint ezt hivatalos távirataink közlik.

Maga a ratifikálás, amint már jelentettük, példátlan lelkesedést váltott ki az egész világ zsidóságában. Eddig csak Lengyelországból és a közeli egyéb országokból érkeztek erre vonatkozóan kimerítő jelentések. Mai távirataink beszámolnak az angliai és az amerikai eseményekről is. Érdekes és felemelő ezekben a jelentésekben az, hogy ugy Angliában mint Amerikában nemcsak a zsidók fogadták kitérő lelkesedéssel a mandátum jóváhagyását, hanem

a keresztény angolok és amerikaiak is élénken résztvesznek a zsidó nép örömeiben.

Ezek között a keresztény emberek között, akik siettek örömlüknek azonnal kifejezést adni, országos, sőt világhírű és jelentőségű politikusok is vannak, mint például többek között az északamerikai Egyesült Államok volt elnöke, Wilson is. Ugyan-olyan ma kaptunk kimerítő távirati tudósítást arról a két nagyarányú beszédéről, melyet az angol cionista szervezet évi konferenciáján Weizmann és Szokolov mondott. Legújabbban beérkezett táviratainkat alábbiakban adjuk:

Palesztina kormánya kirta az államkölcsönt

Jeruzsálemből táviratozzák: Samuel kormányzó hivatalosan közhírré tette, hogy a brit kormánytól jóváhagyást kaptak a palesztinai államkölcsön kibocsátására. Az államkölcsönre az ország fejlesztése szempontjából van szükség. Palesztina lakosságát fel fogják hívni, hogy az államkölcsön jegyzésében mentől intenzívebben vegyen részt.

A párisi Rotschild-ház gratulál

Londonból táviratozzák: A mandátum ratifikálása alkalmából a cionista világszervezet vezetősége tömegével kapja az üdvözlő táviratokat és szerencsekívánatokat. Táviratilag üdvözölték a vezetőséget többek között Edmund Rotschild báró, a párisi Rotschild ház feje, valamint az örmény delegáció is. Rotschild Edmund, aki tudvalevően a palesztinai zsidó kolonizáció megindítója, többek között a következőket táviratozta a vezetőségek:

„Sokévi erőmegfeszítés után fáradozunkat siker koronázta. Önök sohasem kételkedtek az igaz ügyük győzelmében. Végtelenül örülök, hogy ez a nap meghosta önöknek és a zsidó népnek fáradozásaink jutalmát.”

Jeruzsálem csöndes

Jeruzsálemből táviratozzák: A mandátum ratifikálása ujjongó lelkesedést keltett a város és az egész ország zsidó lakosságában. A cionista vezetőség taktikai okokból eltekintett attól, hogy ezeknek az érzelmeknek nyilvános ünnepeket és demonstrációkat adjanak kifejezést. A zsidóság csöndes, de önzetesen viselkedése látható jó hatással van az arabokra.

Wilson üdvözli a cionista szervezet vezetőségét

Newyorkból táviratozzák: A mandátum ratifikálásának híré az amerikai Egyesült Államok egész területén hallatlan lelkesedéssel fogadták. Wilson, az Egyesült Államok volt elnöke üdvözlő táviratot intézett a cionista világszervezet vezetőségéhez. Egész Amerikában egymást követik a nagy zsidó népgyűlések és manifesztációk. Newyorkban a ratifikálás hírének megérkezése után azonnal és spontán óriási mitinget rendezett a zsidóság. Az amerikai cionista szervezet vezetősége, valamint az amerikai Keren Hájjeszód megtettek minden intézkedést, hogy ezt az ünneplő hangulatot mentől erősebben kihasználják.

Weizmann és Szokolov nagy beszéde az angol-országi cionista szervezet évi konferenciáján

Az angolországi cionista szervezet július huszonharmadikán nyitotta meg huszonharmadik évi konferenciáját, melyen mint, az Uj Kelet már jelentette, Weizmann és Szokolov nagyszabású beszédeket tartottak. Mindkét beszéd jelentőségét erősen növeli az, hogy ugyanazon a napon hagyták jóvá a palesztinai mandátumot. Természetes, hogy mindkét vezérférfi beszéde főleg az ezáltal keletkezett új helyzettel és zsidó feladatokkal foglalkozott. Weizmann rövid üdvözlő szavakkal vezette be beszédét, majd elparentálta a közel-múltban meghalt Boris Goldberget és Jakob Mozart, Bratford zsidó polgármesterét, aki a legrégibb angol cionisták egyike volt. A halottakról való megemlékezés után Weizmann így folytatta beszédét:

„Az angolországi cionista szervezet szerencsés pillanatban nyitja meg huszonharmadik évi konferenciáját. A mandátumot jóváhagyták és az összes cionizmusra vonatkozó szakaszok változatlanul megmaradtak a mandátum szövegében. A Balfour-deklaráció és a saareói békeszerződés után a mai napon

a zsidó nép életének legfontosabb pillanatát érte meg. A hálát adhatunk annak, aki megengedte, hogy ezt a pillanatot meg-

Angol politikusok résztvesznek a zsidó nép örömeiben

Londonból táviratozzák: Wedge-wood örmény és Ormsby Gore, mindketten az angol alsóház tagjai, a Palesztina-mandátum ratifikálása alkalmából a J. C. B. útján üdvözlő és szerencsekívánó kiáltvánnyal fordulnak a világ egész zsidóságához. Wedge-wood örmény a zsidó néphez intézett üdvözlő kiáltványában többek között a következőket mondja:

Jelen pillanatban nem tudok illőbb szavakat találni a zsidó néphez, minthogy szerencsekívánataimat fejezzem ki néki ahhoz, hogy újra nemzetté válj. Öszintén kívánom, hogy a zsidó fajban a saját hazája és a saját ország tudata az önmegbecsülésre és faji büszkeségre vezessen, mert a nemzeti önzet és a faji büszkeség szükséges előfeltétele az emberi közönségre büszke népi életnek.

Ormsby Gore kiáltványában kiemeli, hogy a zsidó nép köszönettel tartozik lord Balfournak azért a határozott fellépésért, amellyel a cionista ügy érdekében exponálta magát. Felhívja a zsidókat intenzív tevékenységre, de egyuttal türelmre és önmegtartóztatásra is. Üdvözlő kiáltványát ezzel végezi:

„Önök olyan győzelmet arattak, mely pártatlanul a világ történetében: használják ki ezt a győzelmet a béke és az emberek kiengesztelődése érdekében.”

A varsói rabbinátus hálaadó istentiszteleteket tart

Varsóból táviratozzák a „Wiener Morgenzeitung”-nak: A varsói rabbinátus legutóbbi ülésén a Palesztina-mandátum ratifikálása alkalmából hivatalos kiáltványt boesátott ki, mely ünneplő formában méltatja az esemény jelentőségét. A varsói rabbinátus elrendelte, hogy a ratifikálás után következő szombat ebből az alkalmából az összes zsidó templomokban szoltárokat mondjanak.

érjük. Alázatos szívvel kell hogy megköszönjük Jiszrael istennek, aki életben tartott bennünket, hogy megérhessük ezeket a nagy napokat. Köszönettel tartozunk a civilizált nemzeteknek és elsősorban Angolországának, hogy nekünk tett ígéretét becsületesen megtartotta. Hálaosan köszönjük az összes államférfiaknak és elsősorban Arthur James Balfournak, a nagy államférfiúnak, akinek neve a zsidó történelemben soha nem fog elhalványulni. Ki kell nyilvánítanunk igaz köszönetünket és hálaikat Amerika részére is, mely a történelem mérlegén ellenfeleink serpenyőjét ellensúlyozta. De szeretettel és megbecsüléssel kell ebben a pillanatban megemlékeznünk azokról is, akik a Szentföld felé vezető uton estek el, valamint azokról, akik a Szentföld területén váltak a nagy ügy mártírjaivá.

A zsidó nép kötelességei

A mandátum ratifikálása súlyos kötelességeket ró a mi vállainkra. Felhívta bennünket, hogy minden erőfakot vessük latba célunk elérése érdekében. Vajha a mi nemzedékünk méltóan mutatkozna a történelmi helyzethez és eleget tudna tenni annak a nehéz munkának, melyet a nagy idők megkövetelnek tőlünk.

pesti
y-ut 6. és 1276
eni

ssé 27. számu
y a darabáru,
ány forgalmat
ország és Austria
ott

15 napi

kötér kikö-
sikerül
tanuik.
dó mellett vál-
cses és olasz
nyokat.

Testvérek

litási vállalat,
Unirii 26.
re Rimanóczy-u. 12
unapart.

Bruck, Hegyes-
ok, Bihar-keresztés,
án, Bihar-püspöki.

tek érkeztek

Nussbächer
bládé raktárába
erdinand 31.

DAC' s. a. romana

kereskedelmi
yakorlattal bíró

állásra,

nak olyan egyé-
képes főköny-
ellátási képesek.
telési feltételek
sével a gyár
hó 31-ig nyuj-
Mare, Gradina
Radio 2578.

Lloyd 869

elmébe!

ett likörgyárunk
útján gyümöl-
valódi likörök
veszünk:

et, málnát,
barackot,
rackot,
t,berkenyét,
tét, zöld diót
szárkörtét

Szántó

edelmi Rész-
ág, Cluj. 4255-1

nyit
szit

on 879.

Kritika az angol Fehér Könyvről
 Aki az angol kormány Fehér Könyvét ismeri, az talán kissé csalódottnak érzi magát. En magam is annak éreztem magam. De nem szabad megelégednünk azokról a nagy változásokról, melyek 1917. év óta, a Balfour-deklaráció elhangzása óta a világon végbementek. Abban reménykedtünk, hogy gyorsabban fogunk tudni előrejutni, de a dolgok fejlődése nem engedte előrelátni a jövőt. Angolország is kénytelen volt sokminden concessziót tenni. Azonban Angolország olyan ország, mely mindig nevezetes volt türelméről és önuralmáról. Bizonyára nehéz dolog ilyennek lenni. Csak ezekkel a tulajdonságokkal lehetett a mögöttünk lévő nehéz esztendőket keresztülnézni.

A huszonöt éves jubileum
 Négy hét múlva fogjuk ünnepelni a cionista világszervezet első világkongresszusának huszonöt éves jubileumát és a bazeli program megalkotását. Ebben a huszonöt esztendőben nagyon sokat értünk el a magunk elé tűzött célokból. Könyvü dolog azt mondani, hogy nem baladunk megfelelő gyorsasággal. Eleget küzdöttünk és eleget szenvedtünk. Ellenségek vettek körül minden oldalról és támadtak bennünket kiváls és belülről. Még most is unig elég ellenségünk van. Mi türelmet tanosolunk, mert nem elhamarkodással lehet elérni az elérendőket. Türelmmel és meafontoltsággal fogjuk mi Palesztinát felépíteni. Meg kell feszítenünk minden erőket itt is és ott is. Palesztinában munkáknak békében és egyetértésben kell megörténni. Az ország minden elemével együtt kell dolgozunk és együttesen kell felépítenünk boldog otthonunkat.

Weizmann felhívása az arabokhoz
 Beszédének végén Weizmann ünnepélyes felhívást intézett az arabokhoz.

Halljátok ezt arabok, — így fejezte be beszédét — ellenségek furakodtak miközben és tiköztek. Megmérgezték a ti lelkeiteket. De mi békés munkákkal, jóakarattalunkkal, ősi zsidó tradícióink erejével, mely a legfelsőbb emberi ideálok megtestesülése, — meg fogjuk győzni a mi arab testvéreinket, hogy milyen nagy volt az ő tévedésük a mi szándékaink tekintetében. A szívbeli kötelek és szövetség közöttünk újra meg fog erősödni.

Nachum Szokolov beszéde
 Weizmann után Nachum Szokolov emelkedett szólásra. Beszédét azzal kezdte, hogy az amerikai testvérek millióinak üdvözlét adját a konferenciának. Attérve a mandátum kérdésre kijelenti, hogy ezt a nepot a zsidó történelem egyik legnagyobb napjának kell tekinteni.

Herzl álma beteljesült
 Eddig még nem kaptuk meg a közjogi biztosítékot, mostan azonban az amerikai törvényhozás két háza, valamint az angol alsóház, a demokratikus törvényhozó testület eme legrégibb mintaképe hatalmi szavával ügyünk mellé állt. A mai napon nagy vezérünk, Herzl álmának megvalósulása elé értünk. Megkaptuk a nemzetközi elismerést úgy, ahogyan azt Herzl megálmodta, hogy nemcsak egy nép, nemcsak egy ország, akármilyen nagy és hatalmas is legyen ez, adja meg a jogot Jisraél népének a saját országához, hanem az összes népek és nemzetek együttesen és nyíltan ismerjék el. De egyedül a népszövetséggel sem volt szabad megelégednünk, minthogy Amerika nem tartozik a népszövetséghez, úgyhogy a népszövetség keretén belül nem lehet a világ összes nemzetéről beszélni. De mi

kivívtuk az amerikai elismerést is. Lehet-e elképzelni, hogy milyen óriási nagy a mi sikerünk? Hadd adjunk hát örömlünknek kifejezést, mert bizony mondom, nagy nap virradt reánk. Az örök vándornép országot kapott, mely a régi nagy civilizáció-

jára fogja felemelni őt. Fáklyái leszünk mi a többi népeknek. „A mai napon lettél néppé!” Legyük tudatában annak, hogy milyen napokat értünk meg. Nagy napja ez a mi történelmünknek, nagyobb, mint amennyire azt elképzeltük. Nem irigylem azokat, akik nem tudják, hogy milyen nehéz küzdelmeket kellett megharcolnunk. Ezek az emberek, akart tudatlansággal állanak mindannak jelentőségével szemben, amit elértünk és azt kiáltják: „miódeant, vagy semmit”. Milyen ostoba és milyen neveltséges ez az álláspon.

Minden zsidó cionista lesz

A Balfour-deklaráció után óriási arányokban növekedett meg a cionista szervezet. Ezeket az új cionistákat mi Balfour cionistáknak hívjuk. Meg vagyunk győződve róla, hogy a mandátum jóváhagyása is az új cionisták ezreit és tizezreit fogja sorainkba vezetni, kik csak az alkalmas pillanatot várták eddig. El kell jönniök és el fognak jönni. És mentől hamarabb, annál jobb. Meddig legyünk még kénytelenek szívekre apálláni: jöjjetek egyesüljétek, lépjétek be a sorokba és segítsétek országunkat felépíteni!

Az amerikaiak dicsérete

Beszédében Szokolov külön részt szentelt az amerikai testvérek dícséretének. Nem szlamiznát adtak Erec Jisraél felépítésére. Az amerikai zsidóság a maga cionizmusának teljes tudatában van. Okoztútk a cionizmus nem jstékonyági persely,

Jorga akar miniszterelnök lenni

A sajtó megrendszabályozását helyesli. Argetoianu szenátorjelölt. Averescu tábornok a hadsereg és a politika szétválasztását követeli

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Az úgynevezett demokráta pártot sajtója minden igyekezetével igyekszik kibékíteni az erdélyi politikusokat Jorgával, aki még ragaszkodik ugyan tett kijelentéséhez, hogy nem vesz részt az ellenzéki koalícióban, de legújabb nyilatkozatában

Jorga értésére adja az ellenzéki vezetőknek, hogy bizonyos feltételek mellett meg lehet teremteni a közös frontot.

Melyek ezek a feltételek? Az „Adaverul” munkatársának kérdésére: mi hiszította meg az ellenzéki pártok megegyezését? Jorga így felelt:

— Nekem magvan a megmásíthatatlan elhatározásom, amely eléggé ismeretes.

— Mit kellene tenni, kérdezte tovább az újságíró, hogy a megegyezés mégis létrejöjjon?

— Értse meg és ismerje fel végül mindenki: ki a legalkalmasabb férfiú és kinek van a legjobb módszere és terve a hatalom megszerzésére.

— Ha még sem jutnánk megegyezésre, — volt a következő kérdés — hogyan képzei el ön a mai kormány megdöntését?

— A kormány önmaga járátja le magát, mert képtelen ígéreteit beváltani. Bratianu úgy fog megbukni, mint Averescu.

— Még egy kérdést tanár ur. Milyen magatartást fog ön tanusítani, ha a kormány mégis megszavaztatja az alkotmányreformot?

— Nem veszek részt a reform tárgyalásán és azt nem ismerem el. Jorga eme nyilatkozatát az ellenzéki politikusok olykép értelmezik, hogy Jorga önmaga ajánlja magát a miniszterelnökségre. Erre vonatkoztatják kijelentését, amely a „legmegfelelőbb férfiú”-ról szól. A félre nem érthető célzás nagy feltűnést keltett, mert Jorgáról eddig ellenségei sem állították, hogy személyes ambíciók vezették.

Jorga a sajtószabadság ellen

Még nagyobb feltűnést, sőt megfűködést keltett Jorga Miklósnak a sajtó megrendszabályozásáról tett megjegyzése, amely a következő:

hanem maga az élő Iga. A cionizmus többet ad nekik, mint amennyit elfogad tőlük. Annak a nagy napnak hajnalosillagát látják ők a cionizmusban, melyen a zsidóság meg fogja tudni mutatni és be fogja tudni bizonyítani a világnak a maga zseniális alkotóerejét. A cionizmus beléivódott a nagy amerikai zsidó élet minden rejtekébe.

A keresztény cionisták

De Amerikában nemcsak a zsidó életben jegecesedett így ki a cionizmus. A nemzsidók ezrei élnek ottan, akik mind jó cionisták és igaz lelki várákossággal várják a cionista ideálok megvalósulásának napját. Én magam egész Amerikát beutaztam és láttam, hogy milyen nagy ottan a cionista lelkesedés a nemzsidók között is.

Igen, így van ez, a cionizmus kibékíti és együvé hozza a zsidót és a keresztényt és együvé fogja hozni a zsidót és mohamedánt is. A mandátumot jóváhagyták. Fogadjuk ezt a történelmi momentumot lelki alázatossággal. Örömlünk legyen csöndes, de a legmélyebb lelki megélés öröme. Szívünk áradjon tel az örömben, mert meg van az ózunk öröme. Harrañjon fel „Judea városában és Jeruzsálem utóán örömlök és ujjongásnak hangja.” Most már szabad nékünk új „sir hamalet” háladáit énekelnünk. Felépítünk a lépcsőkre és minden lépés egy fokkal magasabba visz. És az egész világ velünk fog énekelni a háladalban.

Jorga akar miniszterelnök lenni

A sajtó megrendszabályozását helyesli. Argetoianu szenátorjelölt. Averescu tábornok a hadsereg és a politika szétválasztását követeli

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Az alkotmányreformnak a sajtó megrendszabályozására vonatkozó fejezetéről csak ennyit mondhatok, hogy ebben elsősorban az újságírószervezet a hibás. Ha az újságírószindivátus megfelelő volna hivatásának és kellően ellenőrizte volna az újságírókat, akik rendszeresen rágalmaztak, nem került volna sor állami beavatkozásra. Amikor valaki megfelelő ellenőrzést gyakorol önmaga felett csak akkor tiltakozhatik joggal a mások ellenőrzése miatt.

A reves történetirő eme szavai főleg a fővárosi újságírószervezetek körében keltett konsternációt, mert Jorga eddig számtalanszor azt bizonygatta, hogy ő a közszabadságnak leglikesebb védelmezője. A kijelentés után világos, hogy Jorga helyesli a sajtó megrendszabályozására irányuló liberális törekvéseket, ami annál is feltűnőbb, mert maga is aktív újságíró.

Jorga legújabb kijelentéseit, amelyeknek célja eredetileg az ellenzékiek való visszavonulása lett volna, általában úgy itélik meg politikai körökben, hogy azok még jobban elválasztották őt az igazán demokráta pártoktól.

Argetoianu ismét a fórumon

Az Averescu kormány híres, sőt az aktori ellenzék terrorizálása miatt hírhedt belügyminisztere J. C. Argetoianu ismét a politikai érdeklődés homloktérébe került. Ez alkalommal szenátorjelöltként szerepel a parlamentből kizsartolt volt belügyminiszter, a romani, időközben megüresedett kerületben. A néppárt minden erejét összegyűjtötte, hogy győzelemre segítse a „párt esztét”, aki az általános választásokon egyszerre három kerületben is megbukott. Ellenjelöltje eddig csak egy névtelen liberális, aki mellett a hatóságok mozgatnak meg mindent. Augusztus 16 án lesz a választás, de az „Epoca” arról értesült, hogy a oivakodó két fél közül a harasodik fog győzni, egy parasztpárti jelölt személyében, aki a pártvezetőség még nem nevezett ugyan meg, de akinek a legtöbb kilátása van a sikerre.

Heves hírlapi polémia adott alkalmat Averescu tábornok hosszu cikke az „Indreptarea”-ban, amelyben

a volt tábornok-miniszterelnök erőiesen állást foglal a hadseregnek a politikába való bevonása ellen.

A kormánypárti „Viitorul”, de egyes ellenzéki lapok is, éles szatírával foglalkoznak Averescu cikkével. Megírják, hogy épen Averescu volt az, aki miniszterelnöksége idején a tisztikarból toborozta prefektusait és képviselőjelöltjeit és maga is a Marassatinél szerzett népszerűségét hszmálta fel hogy vesetőpolitikusá váljék. Már aktív hadvezér korában a káboru idején tett politikai nyilatkozatokat és szervezte meg pártját.

Galíciai vagy erdélyi zsidó

Nyílt levél az Uj Kelethez a „Hét galíciai és a magyar jogrend” című cikkünkre

Julius 27-iki számában az Uj Kelet nagyváradi tudósítás alapján kis cikket írt hét zsidó utasról, akik Magyarországon keresztül akartak Reichenbergbe jutni és akiket a magyar határvölgyönkéntel visszautasítottak azzal, hogy a Magyarországon való keresztülutazásuk gazdasági szempontból nem kívánatos. A cikk címe „Hét galíciai és a magyar jogrend” volt, mivel a váradi tudósítás így számolt be a hét zsidó utasról, nem tudván, hogy nem galíciaiakat érte a sérelem, hanem az erdélyieket, mi ezt egy hírbn meg is írtuk, de minthogy se nevetek, se bővebb adatokat nem kaptunk, az ügyről nem foglalkoztunk tovább. Cikcünkre, amelyek hangja tagadhatatlannal ironikus, a szatmári „Szamos” tegnap számban Weisz Dezső a következő nyílt levelet intéti hozzánk:

Az Uj Kelet szerkesztőségének Kolozsvár.

„Hét galíciai és a magyar jogrend” című b. cikkükre reflektálva van szerencsém hozzátűzni, hogy az illetők nem voltak galíciaiak és nem külföldi utlevéllel utastak, hanem erdélyi zsidók voltak és szabályszerű román utlevéllel utastak. Köztük volt egy szatmári angrósgé baltagja, aki nek vizelő-nül a magyar belügyminisztertől is van beutazási engedélye. Így az úgy sokkal több figyelmet érdemel, mint amennyit az önök cikke tennis, amelynek valami kellemsien aróki és pupulkeverők is van. Ugylátsek, hogy a jelszett cikk írője is azon a véleményen van, hogy minden szakállas zsidó galíciai, ami ugyan nem diszkvalifikáló, mert részéről azivezebben vagyok galíciai mint hálozó cionista. Csakhogy a cimben elhelyezett galíciai kitétel, lessámítva, hogy a jelszett cikk írőjének — tekintve, hogy szakállas zsidókról van szó — nem annyira a zsidókról ügye, kára, megsértyentése, hanem inkább a magyar határvölgyek egyéni akciója fáj. Holott egy zsidó felekezeti lapnál nem az a fontos, hogy egy epében megtűrsztött, állítólag szellemes nekiringszkodást írjon, hanem az, hogy zsidókat, erdélyi zsidókat, kik rendszer belföldi utlevéllel utaznak, tekintélyes kereskedőket a magyar határon, magyar közegek egyéni akcióiból kifolyólag, minden torábbi nélkül, mint árdrágitókat megbélyegeznek és fegyveres őrséggel visszatonoloknak, sértő durvaságok között, természetesen a jogrend ünnepélyes jelzavával. És az utlevélre — mint egy modern tárgyalatot — ráírják, „Gazdasági ckok miatt beutazása ren kívánatos, visszautasítom”. Egy felekezeti lapnál ez a fontos és nem a szellemes, szines riport. Elvárjuk, hogy b. lapjuk az ügyről komolyabban fog foglalkozni.

Tisztelettel Weisz Dezső

Szívesebben vattük volna, ha Weiss Dezső ut hozánk küldi levelét és nem a „Szamos”-hoz, ha kívánta volna, mi is leközöltük volna a nevét. Mi saivesen vesszük minden felvilágosítást, információit, sőt kioktatást is, ha az jóhiszemű. Ebben az ügyben annál is inkább féltett volna egy kis jóindulat

Péntek, információ, abban a cikk tudósítás in lehetett fel ha hét ord van szó, mi tudvalevőleg dökért, nem sem egyszerre szigancsáv Nem tudju Dezső írás fejünkre, h feltétlenül h sül értékt kellet a m hanc mind eisi, akér erdélyi zsid Weisz Dezs is felekeze lokán non tükkel ott napilap v zsidóságér tehát nem ért. Hiába tudomása esupán f kienit zse s kienit us amely mi elárnya m galíciai A gó Konst vas jelen hivatalos környéké eidens v készülőd tag átíté tokkal szitűnek pon belt fogják az épan ez elleninté egyre n sága az Ujabb Kons antant a város lakosok Ujabb várnak. tábornok gliát ré megak Pdr várost katoná tehát hetnek erdélyi poly P tánt kőst hőt Anglia kormá őseve lenti, a sz léssár penés meg Maért európ legvic angol hóna az ú

augusztus 4

miniszterelnök foglalt a hadseregbe való be-

torul, de egyes szatrával fogkóve. Megírják,olt az, aki mi-

erdelyi zsidó

Kelethez a magyar cikkünkre

ban az Uj Kelet lapján kis cikket írtak Magyarországon. Reichenbergbe var határozt kö-

Kolozsvár.

magyar jog-ükre reflektálva szatírát, hogy az galiciák és nem utastak, hanem k és azabállyszóru astak. Köstük volt ég beltárgja, aki-

Konstantinápoly, augusztus 3. Az antant közbelépése dacára egyre nő a városban az izgalom. Az európai lakosok az ázsiai partra menekültek. Ujabb tizenháromezer angol katonát várnak. Remélik, hogy Tovashend tábornok befolyásának sikerül Angliát rábírnai, hogy a görög támadást megakadályozza.

Tisztelettel Weiss Dezső írt levelet és nem kívánta volna, mi a nevét. Mi szive- len felvilágosítást, tást is, ha az jó- ügyben annál is egy kis jóindulatu

információ, mert hiszen minket, mint abban a cikkben említettük is, váradi tudósítás informált és ez a tudósítás lehetett felületes és lehetett téves. De ha hét erdelyi zsidóember sérelméről van szó, miért nem közlik velünk, kik tudvalevőleg szektáns sikkasztási zsidókért, nem épsa eredménytelenül, mert nem egyszer ügyesével, rendérséggel és szignifikáns helyeskedünk szembe. Nem tudjuk, miért olvassa ki Weiss Dezső írásainkból és miért olvassa a fejünkre, hogy nekünk a szatíras zsidó feltétlenül galiciai és a galiciai feltétele- sül értéktelenebb, mint bármi más, kellett a mi multánk nem egyéb, mint karo minden testvérünk, akár galic- eisi, akár ukrájai, akár magyar vagy erdelyi zsidó. Nem tudjuk, miért mondja Weiss Dezső az Uj Kelet-t többször is felekezeti lapnak, holott lapunk hom lokán nem is olyan jelentéktelen be- tükkel ott van, hogy zsidó politikai napilap vagyunk. Mi a zsidóért, a zsidóságért dolgozunk, minden zsidóért, tehát nem csupán felekezeti árnnyalok ért. Hiába tiltakozik Weiss Dezső jobb tudomása ellen, hogy a zsidók nem csupán felekezet, egy félmondattalban kienit szégyenkező és kienit tujkálva s kienit ugyanabban a pillanatszemlemben, amely minden zsidónak faji sajátja, elárulja magát: hogy ő szívesen lenne galiciai is, szívesebben mint bálozó

cionista. Hát mi elhiszük neki, hogy szíve- sebben. Mert bálozó cionistának lenni nem épen kényelmes, nem is nagyon dicőseges, mi több, nem is üzlet. Nem akarunk kérkedni vele, hogy áldozat és nem akarunk panszkozni, hogy az efajtáju cionista sajnos kivésőben van. De honnan veszi Weiss Dezső az azt, hogy nekünk nem a zsidó ügye, kára és megsegényítése, hanem inkább a magyar határközégek egyéni akciója fáj? Ez a hitétel, hogy egyéni akció, inkább a Weiss Dezső fogalmi világá- ban él, a mi írásainkból, ha haragosak vagy i ókúcsak, valóságos kizáród a mi egyedül lehetséges felfogásunk, hogy egyéni akciók és feleletlen elemek ninc- esenek, mert az egyéni akció és a fe- lelőtlen elemek mögött mindig a hatal- mon levőzet kell keresni. Hogy nem foglalkozunk kimerítőbben a magyar jogrend durvaságával, annak oka ép a nem öntudatos zsidóknak hagyományos gyávassága, amely a rajta ért szelmet nem merne közölni velünk. Weiss Dezső az is csak általánosságban említi a dol- got és nem informál bennünket köze- lebből. Különben ha elolvastuk akárcsak akkori számunkat is, láthatta, hogy mi nem csak ezzel, hanem minden más zsidó ügygel és sérelmmel komolyan, nagyon komolyan, véres komolysággal foglalkozunk.

A görögök átlépték a török határt

Az Uj Kelet tudósítójától

Konstantinápoly, augusztus 3. Ha- vas jelenti: Az angol főhadiszállás hivatalosa jelentése szerint Kurfalt kormánykén tegnap éjjel határszéli in- cidenst világitott be a görög hadsereg készüldésébe. Egy görög lovasosz- tag átlépte a határt és török es- pátokkal került összefütközésbe. Való- szinűnek tartják, hogy egy két na- pon belül nagyobb csapatalkutatók fogják a határt átlélni. Az antant épen ezért lázasan folytatja katonai ellenintézkedéseit, de az izgalom egyre nő. Az európai partok lakos sága az ázsiai partra menekül.

Ujabb tizenháromezer angol katonát várnak

Konstantinápoly, augusztus 3. Az antant közbelépése dacára egyre nő a városban az izgalom. Az európai lakosok az ázsiai partra menekültek. Ujabb tizenháromezer angol katonát várnak. Remélik, hogy Tovashend tábornok befolyásának sikerül Angliát rábírnai, hogy a görög támadást megakadályozza.

A szövetségesek védik Konstantinápolyt

Páris, augusztus 3. A török fő- város 11.000 főtől álló szövetséges katonaság és 30 angol hadihajó védi, tehát a görögök erőszakkal nem ér- hetnek el semmit. További angol erőtítések azon vannak Konstantiná- poly felé. Egyébként Konstantiná-

Poincaré összehívja a legfőbb haditanácsot

Páris, augusztus 3. Poincaré szombatra egybehívta a legfőbb hadi- tanácsot és csak ennek befejezése után utazik Londonba. Hivatalosan közlik, hogy Poincaré elfogadta Lloyd George meghívását. A találkozás hátfőn lesz a belga és olasz delegátusok jelenlétében.

Anglia szorongatja a szövetségeit London, augusztus 3. Az angol kormány körjegyzéket intézett az összes államokhoz, amelyben kijel- enté, hogy Anglia nem mondhat le a szövetségekkel szemben követe- léseiről, valamint jóváteletti és kom- pensációs ígéreyeiről, mert neki is meg kell fizetnie amerikai tartozásait. Miert az angol kormány felhívja az európai államokat, készítsenek vég- léses tervezetet háborus adósságaik likvidálására vonatkozólag, mert az angol kormány képviselői a jövő hónapban Amerikába utaznak ennek az ügynek elintézésére.

Enyhül az amerikai vasúti sztrájk

Washington, augusztus 3. A vas- úti sztrájk ügyében a feszültség eny-

polyban az izgalom szűnőben van, az angol főparancsok erőlyes proklá- mációja megtette hatását.

Anglia és Franciaország meg- állapodása

London, augusztus 3. A lapok jelentése szerint Anglia és Francia- ország megállapodást kötöttek Kon- stantinápoly közös védelmére vonat- kozólag.

Párisi lapok szerint az angol és francia kormányok megatartása meg fogja buktatni a Protopadakis-ka- binetet, amely ilyen kalandos vál- lalkozással akarta a helyzetet fel- borítani.

A görögök elhalasztották az ostromot

Berlin, augusztus 3. A „Berliner Tageblatt“ athéni tudósítójának je- lentése szerint a görög kormány az antant fellépése következtében elha- lasztotta Konstantinápoly megszállá- sára vonatkozó tervének végrehaj- tását.

A bolgárok súlyos eseményeket várnak

Szofia, augusztus 3. Görögország- nak Konstantinápoly elleni akciója itt nem keltett nagyobb feltűnést. Politikai körök szerint az a görögök tráciai magatartása után várható volt. Mindenesetre súlyos események várhatók.

Az olasz politikai sztrájk

Róma, augusztus 3. Az általános sztrájk Rómában nyugodtan folyik. A közuti vasúti forgalom korlátolt, ugyanyag a vasúti közlekedés is. Ka- tonák és fasiszták dolgoznak. Flo- renzában nem proklamálták a sztrájk ot, a munka folyik. Génában a kikötőmunkások sztrájkolnak, a többi munkás nem. Milanóban a lapok meg- jelennek. Bologna, Nápoly, Pisa és Velence városokban a sztrájk kisebb méretű.

Könyvszükségletét az Uj Kelet könyvosztályától szerezzé be!

Kik hívták be a román hadsereget Budapestre

Gömbök megrohanták a szocialistákat. Kiutasították egy újságíró. Friedrich a szocialistákat vadolja

Az Uj Kelet tudósítójától

Sándor Pál nemzetgyűlési képviselő a kurzus vezéreinek Achilles sarkára oltott, amikor befejezte interpellációját: ki hívta be a románokat Budapestre. Bethlen István gróf felel Sándor Pál interpellációjára, hogy tisztázza, kik hívták be a románokat Budapestre.

Bethlen miniszterelnök: Az interpel- lációnak bizonyára az orgoványi per- ben elhangzott tanuavallomás volt a ki- induló pontja, amely szerint az orgo- ványiak a románokat a megszállás meg- hozzásabítására akarták rábírnai Hiszen, hogy a kérdés, vajjon kik hívták be a románokat, nincs összefüggésben a tanuavallomással, mert akkor azt kellene kérdezni, hogy kik akarták őket itt mszállásra bírnai. Ennek ellenére is vá- lisszolok a konkrét kérdésre. Kijelen- tem, hogy olyanokról, akik behívták volna a románokat, tudomásom nincsen. Felhívom az interpelláló képviselő urat, ha tudja, kik voltak azok, itt a nemzet- gyűlés színe előtt őszintén mondja meg. Készséggel az, hogy sokan érintettek a románokkal, de ebből gyanúsító kö- vetkezményeket levonni nem lehet. Tisz- telt képviselőtársam hivatkozott több névre az ellenforradalmi harmányból azért, hogy felhívja ezen urakat a nyil- latsokosatlásra. Annyit mondhatok erről, hogy a szegedi kormánynak semmiféle része nincs az egész ügyben, bizonyí- ték erre néve az antanthoz beadott memorandum.

Valóban az, hogy József főherceg- nek mi segítettünk a Peidl-kormány megbuktatásában, mert József főherceg akciójával egyidőben törömi Budapest megszállása, mely alkalmat Friedrichék használták fel.

Ezután Pekár Gyula szólt fel és utalt arra, hogy általában a zsidókat vadolják, mint akik a románokat be- hívták. Ilyenről azonban ő nem tud. Sándor Pál interpellációja óta azonban a sajtó egy bizonyos része ebben a kérdésben pár óramulva rendkívül sok cikkben nyíltan szemünkbe vágja, hogy nem a zsidók, hanem az ellenforradal- márok, az akkori ugynevezett fehérház tagjai tették ezt. Az interpelláló beszélt valami rejtjelűs kilencos bizottságról, majd tizenkettes bizottságról, a lapok is kösülték ezeket a hírszálcsókat. Megakarom állapítani, hogy egész rend- szeres hajszá és gyanúsítás indult meg. Mindenekelőtt konstataljuk, hogy az első ellenforradalmi kormány tagjai soha sem hánytorgatták fel, milyen nagy munkát végeztek, mert nem tar- tották megengedhetőnek, hogy az or- szág szempontjából ilyen kérdésekkel luxusból elálljansk. Most azonban hiálunk a fordítéssal szemben.

A románok az antantparancs ellen- nére jöttek be. Ami az ugynevezett fehérházat illeti, annak szervezésében igecis mindvégig tevékenykedtem. A szovjetháznak 12 tagját említi, akik a románokat behívták. Felolvasom 12 ember nevét és kérem a szocialistákat, nyíltan és őszintén vallják be igaz e, tagjai voltak-e ezek a szovjetparlament- nek és mi igaz a románok behívásában való szereplésükben. Figyelmeztetem a szocialista képviselő urakat, ha igaz az, hogy a szovjetparlament tagjai voltak, akkor a nemzeti társadalom részére más mérlegelés alá esik minden szavuk. A nevetek felolvasom: Farkas István, Jászai Sann, Kitajka Lajos, Knaller Győző, Batik Gyula, Peyer Károly, Propper Sándor... (Egyre fokozódó sajt.) Reisinger Ferenc... (Izgalom a szocialistáknál, a sajtó óriási.)

Ceilléry (helyéről felugrik): Nem szovjetülösen vannak!

Pekár Gyula: Sütt József, Gyórfy Imre, Vancsák János. Kérem: mi ellenforradalmárok itt voltunk hallatlan

inkvizíciónak kitéve, önk talán ugyan- erről a helyről az ellenforradalmárok kizását fűdruvalgással vetik tudomá- sul. (A sajtó annyira fokozódik, hogy a szónok szavait nem lehet éteni.)

Gömbök Gyula a helyéről felkel és a szocialisták előtt fenyegetően megáll. Az elnök csengőf, állandóan rázza a csengőt. A sajtó szocialistákat figyel- metlenül, hogy másképen viselkedjenek. (Állandó felkiáltások a jobboldalon): Kidobni! Ki kell dobni őket! A sajtó tarthatatlan, a szocialisták is vissza- kiabálnak: Megyünk magunktól is! A rend teljesen felbomlik az ülésterem- ben, óriási a sajtó, a szocialisták befel- indulnak, Friedrich és Homonnay Tivá- dar a padra felugrálva kiáltják: Ne menjenek, maradjanak itt!

Eskor hallatlan jelenetek követ- keztek. Több képviselő, élen Göm- büssel, a szociáldemokrata padok felé rohantak, az összejövetés elke- rülhetetlennek látszik, ekkor Bethlen miniszterelnök Gömböt és Prónay György bárót erőlyesen visszarántja, de Urbanits Kálmán, Ceilléri András és több egységespárti fiatal képviselő utat tör a szocialisták padcsrai felé. A szocialisták némán farkasszemet néznek, Huszár Károly, Heinrich Ferenc közbevetik magukat, hogy az összejövetés elkerülhető legyen. Elők az ülést felfüggeszti, a hely- zet azonban még mindig fenyegető, végre mikor a dulkodás veszedelme elmúlik, újra megnyitja.

Friedrich (padot verve kiabálja): Azért vagyunk itt, hogy tisztázzuk, ki a hazaáruló!

Gál Gaszton elnök hosszasan rázza a csengőt, jelenti, hogy az előbbi incidenskor az újságírói kar- zatról Bándóczy László, a „Népszava“ munkatársa az ülésterembe valmit lekiáltott, ezért azonnali eltávolítását etrendelte.

Pekár: Áttér a román bevezetés időre, ami ismertetőssére.

Mután Friedrich István beszéde következett:

Szerencsétlen időben hozták elő ezt a kérdést, — mondja — mert egy hiszi seha olyan nagyvárú antiszem- tizmus nem volt, mint most. Mi a fehérház tagjai minden vizsgálatnak alá- vetjük magunkat, csak egy feltételünk van: ha a vizsgálat másokra sütné a hazafürlés bélyegét, akkor szok rögtön takarodjanak ki az országból. A fel- mentést különben a kormányának az első nemzetgyűlés, mely az általános titkosválasztójog alapján ült össze, már megadta. Garami hazajövele ellen áll- lást foglaltam, mert babonyosodott, hogy Rudas népbiztostól létszáz font sterlinget felvett. A „Népszava“ meg- jelenhetett, de megkezték alaptalan hí- rek forszírozását, cikkeket írtak, hogy a bíróság nem más, mint véstörvény- szék, az ügyezsek nem mások, mint egyszerű vádbiztosok.

Hobelt közbekiált: Est ma is mond- junk. (Óriási sajtó tör ki, az elnök rendre- utasítja Hobeltet.)

A lugosi zsidóság megünne- pelte a ratifikálást. Lugosi tudósítók je- lenté: A Palesztina-mandátum ratifiká- lása alkalmából a lugosi zsidóságban vasárnap hálaadó innepi istentiszteletet tartottak. A templomot zsúfolásig meg- töltötte az ünneplő község, melynek soráiban a város polgármesterével az élen számos nemzsidó is résztvett. Dr. Lenke Manó főrabbi magassármnyalásu beszédben méltatta az ünnepe jelentősé- gét, áldozatkészségre és munkára bu- dította a zsidóságot és kérte Isten ál- dását a zsidóság vezéreinek munkájára. — Az ünnepegy fényét nagyban emelte Kálmán Oszkárnak, a budapesti opera tagjának két gyönyörű szóé énekszám.

Sport-, kötött-ruház Aradi kötő- és kötöttzödvőgyár lerakata. Cluj, Wessclényi-u. 16. Kötött kabátok, sweitterek, kötött ruhák harisnya és keztyű eredeti gyári árban kapható 1994

Franciaellenes hangulat Angliában

Csak a márka javulása mentheti meg Ausztriát

Az Uj Kelet tudósítójától

Bécs, augusztus 2. Az osztrák szövetségi kancellár pénteken magához kérette a Bécsben székelő angol hatalmak megbízottait és arra kérte őket, befolyásukkal tegyék lehetővé, hogy a jóvátételi bizottság azonnali érvényesítése a zálogjogok felfüggesztésére vonatkozó párisi határozatot, hogy az osztrák jelzálogbank ezzel is konkrét munkát fejtessen ki. Ugyanaból az okból Schüller osztrágyanácson Párisba utazott, míg Segur pénzügyminiszter több referens kíséretében Prágába ment, hogy a csehek által folyósított előleghátralékot kifizesse. Seipel kancellár egyúttal a szövetségesek képviselői előtt előterjeszti az állami megkegyelmitésokről elkészített programját. A program célja az állami deficit és a korona előirtékeltetésének megszüntése.

Készségbevonhatatlan jelek vannak arra, hogy a korona és márka sorsa egymással van kapcsolva. A bécsi valutapiac utolsó hausse-mozgama időbelileg és okozatilag összefügg a német márka újabb süllyedésével. A márka esésének pedig nyilvánvalóan nincs más oka, mint Franciaországnak intransigens magatartása a németek kívánásáival szemben.

Londonban meg van a hajlandóság Ausztria felsegélyezésére és mindenki meg van róla győződve, hogy az osztrák probléma elválaszthatatlanul összefügg a német reparációval és hogy a szövetségesnek Ausztria sorsába való beavatkozása Németország és Franciaország között csak akkor lesz időszéri, ha a differenciák megszűnnek.

A német probléma az osztrák kérdéket tehát igazgatótan érdekl. Csütörtökön átnyújtják a német választ a francia kormány jogyzakere, de már ma tudja mindeusai, hogy Németország Poincaré parancsát vissza fogja utasítani. Franciaország nem igen kockáztatja a Németország elleni represszáliát, mert kétségtelen, hogy ebben az esetben Franciaország szövetségesei nem mennek együtt vele. Moglehet azonban az is, hogy Poincaré megelégszik azzal, hogy nyilvánvalóvá válik „Németország rosszhiszeműsége” és ebben az esetben Angliával és Itáliával megtagadkozza a probléma olyan megoldását, amely mindkét fél szempontjából kielégítő lesz. Angliában a francia szövetségesséssel szemben az

időszert nagyon barátságosan a a hangulat. Tomas munkásvezér nyíltan kijelentette, hogy Franciaországot felelős a angol gazdasági krízisért és a munkástömegek nyomoráért. Angol politikusok gyűlésen és újságcikkekben nem titkolják, hogy Franciaország makacs magatartása vontja maga után egész

Európa züllöttségét.

A nyári hónapokban ugylátszik, el fog dőlni Közép-Európa sorsa. Franciaország körül a semlegesek és az egykori szövetségesek gazdasági gyűrűt alkotnak és nem látják már nagyon távol az idő, amikor a francia nép is új orientációt fog diktálni a francia politika hatalmasainak.

Bojkott alá vették a zsolttárolkat és a bibliát

Krisztianizálni akar egy rabbinus. Az angol protestáns egyház „elzsidósodott”

Az Uj Kelet munkatársától

Prága, július 30.

Dr. Kalisch, az amerikai reformabbik doyenje pásztorlevelet boosított ki e napokban, amelyben arra figyelmezteti a zsidóságot, hogy sokféle veszedelem fenyegeti az ősi vallást és e veszedelmeket csak úgy hárthatja el, ha megmélyíti a hitét, de egyúttal arra is törekedik, hogy azokat az ellentéteket, amelyek örvényt szakítottak közte és a kereszténység között, lecsökkentse. A vallásosság bensőségesebbé tételét és a kiengesztelést pedig csak úgy érheti el, ha a zsidó egyházaköziség előjárói ünnepléses maifestumban elismerik Jézus isteni elküldetését. Jelentse ki, hogy Jézus földi életének szent szépségei előtt tisztelettel meghajolnak. Végül pedig tegyenek vallomást arról is, hogy Jézus halálában ártatlan a zsidó nép és nincs is semmi történelmi bizonyíték arra vonatkozóan, hogy zsidó törvény és zsidó túreltelenség ölte volna meg a keresztény világ megváltóját.

Ez a felszólítás nagy megütközést keltett országjárta. Az amerikai zsidóság igen helyesen azt a felfogást vallja, hogy a komoly történelmi kutatás már régen tisztázta a Jézus-pír aktáit és a zsidóságnak nincsen arra szüksége, hogy történelmi felelősségeket firtasson. Ami pedig az ellentétek kiküszöbölését illeti, hát azokat nem a zsidóság élcsitette ki és semmiesetre sem részes ebben olyan mértékben, hogy

az engesztelés fejében a hitét áldozza fel. Már pedig amit dr. Kalisch akar, az semmi más, mint a keresztény szellem térfoglalása a zsidó vallásban.

De Kalisch nem keresztény-rajongó és sajnós tévedése olyan hitféltésből eredt, amely meg nem értett történelmi mozgalmakban gyö-

kereszik. Angliában és Amerikában ugyanis

a reformált egyházak ijesztő hanyatlása nyugtalanítja a lelkeket. Valóságos kitérés epidémia tizedeli a reformált egyházakat. Különösen Angliában erőszódk nagy mértékben a katolicizmus és komoly emberek is attól félnek, hogy a protestánsizmus észrevétel nélkül behalanyatlik a katolicizmusba.

A kitérés mozgalom legelőször is Angliában az arisztokráciát, Amerikában a plurokráciát ragadja magával. Széleskörű idegzeü ladyk a katolikus egyház miszticizmusában új szenzációkat sejtanak. A katolikus egyház óriási terjedelemre építette ki missziós szervezetét és nincs az a kis város, ahol ne volna nének misszionáriusai. Két h'rttel ezélt több londoni újság rev. Saul Shisterman szövezeit közölte — a hirdetések közt. A főtisztelendő ur a zsidókhöz fordult ebben a szózatban és arra figyelmeztette őket, hogy a hódító katolicizmus pusztulással fenyegeti a zsidóságot. Nap nap utá jobban terjed a katolikus vallás és nem lehetetlen, hogy ma-holnap már az lesz az uralkodó vallás Angliában. Igen nagy veszedelmek árulhataak ebből a zsidóságra és csak úgy védheti magát, ha

elveti magától a zsidó vallást, átír a protestánsizmusra és segíti a protestánsokat a katolicizmus ellen való küzdelmében.

Kiderült, hogy ez a rev. Saul kitért zsidó és fizetett misszionáriusa a protestáns egyháznak. Mert a protestánsok ép olyan kíméletlenül úzik a lóalkfogdosást, mint a katolikusok, azzal a különbséggel, hogy a protestánsok a zsidó tömegeket csábítják, a katolikusok a protestáns tö-

megeket. Az e napokban tartott protestáns zsinaton óriási rémületet okozott az évi jelentés. Hivatalos adatokkal bizonyították, hogy

az ipari centrumokban megdöbentő arányokra nőtt a kitérés epidémia. Glasgowban az utolsó esztendőben ezerharminché tanulóval szaporodtak meg a katolikus népiskolák, a protestáns elemi iskola ellenben ezerharminczázizenkét tanulóval megapadt. A protestánsok csökkenése ép ilyen arányú Edinburgban, Manchesterben és egyéb nagy városokban.

Érhető a protestáns presbiterak és püspökök nyugtalanodása, azt is érteni lehet, hogy a kikeresztelkedési áramlatot rekeszteni akarják. Csak épen a védekezésük módja érthetetlen. Mert két módon akarják pótolni az elvesztett erőt és mind a kettő a zsidóság ellen fordul. Az egyik a zsidó nép ellen a kitérésre való csábítással, a másik a zsidó szellem ellen, amelyet a templomból és a vallásos irodalomból kiszorítanak.

Az egzisztenciáját féltő protestánsizmus ugy akarja megerősíteni megrendült pozícióját, hogy hívja a zsidókat, de az ugynevezett zsidó szellemet kiveti magából. Komolyan hirdeti, hogy a protestáns egyház „elzsidósodott”. Mozgalmat indítottak hát, hogy a kanonizált őstamentum a protestánsizmus alapvető szentírásából kivétsék és az imarendet megítszíták a zsolttároltól.

A protestáns papság nagy részében sem várta a hivatalos állásfoglalást és behatálmulog doba ki templomból és iskolából az őstamentumot, a zsidó zsolttárolk helyett pedig katolikus színezetű könyörgéseket énekeltek az istentiszteletek alatt. Mert nemcsak az a felfogásuk, hogy a protestáns egyház, amely őszertintük a zsidó vallás „szekondhand“-jének látják, csak úgy tehető meg egészen keresztényké, ha a zsidó összefüggésből kitépi magát, de az is, hogy ezt tökélet sen csak úgy érheti el, ha magába szívja a katolikus rítusnak ama motívumait is, amelyek esodálatos artiztikumokkal ejtik meg a híveket.

A protestáns tömegek tiltakoznak a biblia és a zsolttárolk bojkottja ellen. Ezt a mozgalmat egyelőre csak a papság veszi komolyan, de a papságnak is esik a komolytalan része, amely, úgy látják, a tiz parancsolatot is tul zsidónak tartja. Mert vannak ilyenek. A zsinat például felfüggesztett egy püspököt, mert szerelmi viszonyt tartott egy férjes asz-

Akarat és szükségszerűség

A holosszári és aradi zsidó cserkészek táborlásánál mondta július 27-én Szabó Imre

Csöndben, külső eső nélkül vesszük tudomásra a legnagyobb, legforradalmibb dolgokat. Az emberi haladás ma korzások események mellett úgy megyünk el, mintha ennek szükségszerűen így kellett volna jönnie, pontosan így és biztosan. Senkiük észébe nem jut, hogy a történelemben vannak ugyan szükségszerűségek, de ezek is csak emberi akarásoknak köszönhetik létüket.

Csak az újabb zsidó mozgalmakra kell visszatérnünk. Ha az a kis csoport, amely egy negyed évszázaddal ezelőtt állandóan röhögő nentörődöm-séggel, lespjálással és hej, szegény idealisták, futó bolondok, hagyják őket légyarákat építeni hiálással találkoztak, és azt a csoportot akkor levarta vagy elredellenítette volna a guny és utasítók kritikák, gondoljátok, hogy ma itt minétek együtt katonás fegyelemben és testvéri szeretetben, munkások és diákok a pásztorlás körül és hallgatók néhány szót arról, hogy a világ hatalmassainak tanácsában kimondott: Palestina a zsidók közzajogilag biztosított otthona? Mégis mint magától értetődött vesszük tudomásul a nagy eseményt. Így kellett ennek jönnie.

Igy kellett jönnie. Meg kellett születnie egy Herzl Tivadarnek, asszimilánsá kellett lennie; a tulfinomodott kultúrájú írónak le kellett szállania az elhanyagolt, a nyomorba taszított, gettó-erkölcsi tömeghez, diplomata bépességeivel oda kellett állnia egy nép ügyéért amely nép ellen környezetese néveltetése föllagaakodtak. A történelem parancsa volt, hogy valahonnan, egy litván jesiva homályából előkerüljön Nechum Szokolov egy politikai okossággal dusan magáldott emberünk, európai nyelvek mesteri süllyvése, meg kellett szereznie a világ minden politikai tényezőjéhez az összeköttetéseket, hogy a zsidó nép ügyét és ezzel a világ kulturügyét előbbre vigye. Weismannak nagyszerű szolgálatokat kellett teljesítenie az angol impériummal szemben, Jabotinszkynek ott kellett lennie Palesztinában a vesszedelmek perceiben és zsidó bátorságot és elszántságot kellett tanusítania.

Kellett a többiekért. A chaszid ember leghivebben fejezi ki ezt a különös fatalizmust. „Gott im Himmel wird helfen. Warum? Weil er muss helfen!” Isten segíteni fog, — mondja a chaszid — mert muszáj segítenie! Mindennek megvan a szükségszerűsége. Fajunk nem maradhatott volna fenn a dicsőség és szenny, a felmagasztaltság és nyomor évszereideiben.

A hanyatlottság kétségbeesései után, alá kellett volna merünie, ha fennmaradása történelmi szükségszerűsége nem lett volna. Már látják — a nagy látók előtt már régen világos volt — hogy a mi fajunk montáltságára, erkölcsi tisztaságára, főleg emberszeretetére szüksége volt a világnak és szüksége lesz a jövőben is.

Kérdzhetitek. Ha Herzl abbahagyja a munkát, mert artiszitánsan kifiaomodott lelűlete nem bírja el a tanácsokat, főleg a saját táborában tapasztalt csalódásokat és visszavonul és engedi, hogy összeomljon a cionizmus megkezdett épülete, hogy vajjon akkor más lép-e a helyébe, vagy összeesik az épület és a zsidóság továbbra is feneketlennek látásó hasadékok által elválasztva éli reménytelen életét? A leleti zsidóság tömegei az egyik oldalon tovább szenvedik tompa fájdalmaikat, a nyugatiak az asszimiláció örvénye körül továbbra is járják idages táncotat?

Ne kérdészetek, mert a kérdés kritikát provokál, a kritika pedig ha nem gyilkolja, de megtépázza a cselekvést. Így kellett történnie mindennek és mégis emberi akarat kellett hozzá, önzetlen, a közösségnek, a történelemnek szóló akarat: valami abból, ami benne volt prófétáinkban és ami mindnyájunkba belspalántálódott. Hiánunk kell, de akarni is. Nem vethetjük meg a multat, amely bennünket az európai kultúráramlatokba sodort, hiszen, akik érettünk eszelekedtek javarésben a kultur-emberiséggel

való kapcsolataik jussán érték el azt, ami elérhető volt.

Ime itt a nagy nap és ti fiatalok a bennetek lobogó ifjonti tűzt forróban érzitek. Tisztetek történet, mert a jövő vagytok ti, az ő-uj élet reprezentánsai. A küzdelmek nem multak el, új nagyszerű akarások mámore fogja cselekvésre ösztökélni nemcsak a nemzedéket, amely a ti korabelietekből fejlődik új dolgozó tipussá, hanem sok új generációt, akik a széjjelszóródottságban is Judea inával fognak dolgozni, Judea agyával gondolkoani, Judea szívvel érezni.

Ahogy itt a táborban élte, egyszerűen, őskori testvériségben, a fegyelem rideg keretei között is szeretetben és egybeforrva a természettel, az új zsidó élet fuvalmát érzem. Iyen volt lelkében a zsidó élet mindenkor. Gondoljunk a Biblia intészményeire, amelyek minden vonatkozásukban igaz testvériséget nem hirdettek, hanem tartalmaztak. Gondoljunk a Talmud idejére és népünk szomorúságában is sokszor ragyogó más idoszakára és megtaláljuk azt a lelket, amely a ti testvéri táborozástok puritánságából árad.

A ratiifikálás nagy tényét rejtatok át lehet köszönten, fiatal zsidó testvérek. Külső eső nélkül, itt a táborúti mellett isten csillagos ege alatt benső ujjongással hozzátok és veletek kiáltom: Jechi am Jiszrael!

szonnyal, ami ama lenézett zsidó szellem szerint tudvalegleg tilalmas. Egy másik püspököt azzal vádolt meg egy lady a zsinat előtt, hogy tolokodóan üldözte London legnépesebb utcáin. Egy alsóbbrendű lelkész valamelyik közönséges garniban elmergezett egy prostituáltat, aki a szeretője volt, aztán önmagát is megmérgezte.

Kétségtelen, hogy az amerikai és angol protestántságban homlasi folyamlat indult meg. De ezt nem a zsidó szellem indította meg. A pro-

testáns egyház nem azért gyöngül, mert elzsidósodott, hanem azért, mert egyházpolitikai kompromisszumot kötnek a katolicizmussal. A zsidókat bojkottálásával és az ótestamentum meglagadásával nem állíthatja meg a belső elgyöngyülést. Az angol és amerikai protestánsokat a nagy erővel elharapódzó kitérésű epidémia gyöngíti. Ezt egy másik epidémiával, amely a zsidóságból rántja ki a hivatelt, megpótolni ugyse lehet.

Peter Uhle

KÖZGAZDASÁG

Nem pusztult el a tengertermés

Moldova és Erdély rekord-termése pótolja a többi országrészek hiányait

— Az Új Kelet tudósítói —

A szárazság, amely az utolsó három héten igen nagy volt, szaktörésben azt a jogosult aggodalmat keltette, hogy az idei tengertermés teljesen leromlik. A hivatalos jelentések, amelyeket a kormány időközben kiadott, igazolni látszottak az egyre hangosabb és tulzott vészhirességet és ez természetesen nagy pánikot idézett elő ama exportőrök körében, akik nagy mennyiségű tengeri szállításra vállaltak kötelezettséget külföldi ügyfeleikkel szemben.

Az utolsó napok országszerte bő esőzése azonban megmentette a tengertermést, amely ha nem is fogja beváltani az egy hónappal előbb hozzáfűzött várakozásokat, mindenesetre biztosítja a belső fogyasztást és bizonyos mennyiségeket a kivitel számára is adni fog. Vannak vidékek, amelyeken az utolsó napokban se volt eső és amelyeknek ezután már nem is lesz tengertermésük. Ezek a helyek azonban, amelyek közé Jalomnita is tartozik, ritkák.

Általánosságban megállapítható, hogy a termés átlaga mélyen alacsonyabb lesz, mint várták, de a földművelésügyi minisztériumhoz beérkezett jelentések számszerűen azt is igazolták, hogy a tengeri állása ma jó. A jelentések szerint az országban tengerrel bevetett négymillió hektár területen több lesz a termés, mint az elmúlt évben három és fél millió hektáron. Egyes magánzámtások ugyanis föltételezték, hogy az idén bevetett nagyobb területen sem terem annyi tengeri, mint az elmúlt évi kisebb feltételek.

A szárazság és egyéb hiányokat teljesen pótolni fogja az északkeleti, moldovai és Erdély legnagyobb részén várható tengertermése, amely felülmúl minden várakozást és rekordot fog jelenteni az utolsó tizenöt év terméseredményei között.

Belföld

(x) Gyümölcsöt és fozelékét gyorsárként lehet feladni. Bukarestből írják: A zöldség- és fozeléknek valamint a gyümölcs szállításának gyorsabbá tétele céljából a közlekedésügyi minisztérium a következőket rendelte el: A fozelék, zöldség és gyümölcszszállítványok a személyvonatokkal továbbíthatók, mint gyorsárak. A tarifákat természetesen ugyanezek gyorsáru után számítják. Erre a célra minden személyvonathoz áruvagont csatolnak kizárólag a szállítványok részére.

(x) Kedvezményes vasuti jegyek a reichenbergi és prágai mintavásár látogatói részére. A CFR. vezérigazgatósa — mint Bukarestből táviratozzák — harmincháromszázalékos kedvezményt állapított meg a reichen-

bergi és prágai mintavásárra utazó romániai kereskedők részére. A reichenbergi vásárt augusztus 12. és 20. iga kö.ött tartják meg.

(x) Az olajpogácsa kivitele csak permisz ellenében szabad. Buarestből jelentik: A legutóbbi minisztertanács szabaddá tette a lenből, kenderből, repeából, napraforgóból és mustárból készült olajpogácsa kivitelét, de csak abban az esetben, ha erre a kereskedelemügyi minisztérium engedélyt ad. A kérvényeket az import-export bizottság útján kell benyújtani. A belső kvóta ötvenszázalékos, amelyet a falusi szövetkezetek igazgatóságának kell átadni kilogrammonként negyvenöt baniért. A permisz csak a kontinges leadását igazoló irat bemutatása után adják ki. A kommissziós díj vagononként ötszáz lei.

(x) Erdélyi börpiac. Lábás talp: 90—100 ei kg-ént; orpon: 125—135; nyak: 70—75; haszszélet: 60—65; barkás tehénbőr: 120—130; sima tehénbőr: 130—150; vikszos tehénbőr: 150—170; sima borjubőr: 150—170; cseres havítás: 65—75; rnarhobox: 30—34—38; borjubox II. rendű külföldi: 50—55; L. readá belföldi: 40—45; szines box, külföldi: 70—75—80; lakkok, borjulakk: 80—85; sevrólakk: A—120, B—110.

(x) Versenyárgyalások naptára. Augusztus 5-én a közmunkügyi minisztériumban nagyobb mennyiségű szeg és különböző vasanyag szállítására, a dicsőszentmártoni államépítészeti hivatalnál partvédő munkálataira; augusztus 7-én a bukaresti katonapökségnél 1040 méter ritkaszdvesű juttaszövet, 2300 méter zsinór szállításra; a közmunkügyi minisztériumban utászaházak javítási, hidak újjáépítési munkálataira és kavicsozásra;

augusztus 9-én ugyanott a dorohoi megyei utak kavicsozására; augusztus 10-én a bukaresti esendörhadtest parancsnokságánál löpöny, nadrág és mellénygombok szállítására; a kolozsvári katonai élelmezési raktárnál 40—500 kg. ócskavas eladására irtak ki versenyárgyalást.

Külföld

(x) A német külkereskedelem 1922 első felében. Berliumból jelentik: A behozatal az 1922. év első felében 1716 millió métermázsa, 1429 millió mázsa értékben; kivitel 120.8 millió métermázsa, 1308 millió mázsa értékben. A behozatali többlet 12.1 millió mázsa.

(x) A dán jegybank ércfedezete. Kopenhagából jelentik: A Nemzeti Bank legutóbbi kimutatása szerint a bank aranyállománya 228 millió 313 102, ezüstállománya 3,987 822 dán korona, összes ércfedezete pedig 222 300 924 dán korona. A bankjegyforgalom 401 167 399 korona. A fedezeti viszony 57.9 százalék.

(x) Magyar gabonárák. Budapestről táviratozzák: A kenyérmagvak hivatalos árai a következők: Buza új tiszavideki (76 kilogramos) 5350—5400 pesti és fejmegyeyi 5300—5400, 79 kilogramos ó buza tiszavideki 5450—5500, pesti és fejmegyeyi 5400—5450, új rozsa 4300—4400, takarmányárpa új 5000—5100, új zab 5600—5650, zab 5800—5900, tengeri 5400—5550, repce 11 000—12 000, korpa 3200—3300.

SPORT

A Hakoah harmadik romániai mérkőzése

Hakoah (Wien)—Dragos Voda (Csernovitz) 6:0 (4:0)

— Az Új Kelet tudósítói —

A bécsi bajnokcsapat második helyezettjének, a Hakoah wien-i zsidó sportegylet kiünő futballcsapatának augusztus másodikán Csernovitzban a Dragos Voda ellen tartott harmadik mérkőzése is a vendégcsapat naggyólaránya fölényes győzelemmel végződött. Csernovitzai tudósítónk távirati jelentése szerint a Hakoah szemékpárató, stílusos játék után 6:0 (4:0) arányú győzelmet aratott harmadik romániai ellenfele is. A Hakoah Romániában tartott mérkőzéseinek mérlege tehát a következő képet mutatja:

Hakoah—Makkabi 6:2 (5:0)
Hakoah—Polonia 9:0 (6:0)
Hakoah—Dragos Voda 6:0 (4:0)

A kitünő bécsi zsidó csapat tehát mindhárom mérkőzésén fölényesen meggyerte. Rugott összesen 21 gólt és mindössze két gólt kapott.

A bukovinai, illetve csernovitzi csapatok súlyos vereségük dreára is sokat tanulhattak a Hakoah játékból és romániai torájából. Lelkesítőleg, buzdítólag kellett hasson rájuk a Hakoah katonásan fegyelmezett viselkedése egy a pályán játék közben, miot pedig a mérkőzések után. Sportszerű és egyszerű életmódjuk, amely általános felfűtést keltett, ismét példát szolgált arra, hogy a zold gyepon csak zold, önmegtartóztató életmóddal lehet nagy eredményeket elérni.

Duldig kepusnak nem volt alkalma igazi tudását megmutatni, a Hakoah romániai ellenfeleinek csatáreora keveset foglalkoztatta őt. Grünfeld, Pollák és Sochener hátrvédők nyugodt játéka, helyes helyezkedése, fair kapcsolási és célszerűen irányított felszabadító rajzásai az igazi bekkjáték minden fázisát megmutatták. A fedezetorban Guttmann centerhalf minden angol proficsapat méltó tagja lehetett volna. Pontos labdaosztogatása, kiforrott technikája, szögglóri fejjátéka és vessedeimes külső rúsztes lövései minden centerhalf mintaképévé avatták. A csatársort tömte labdákkal, a védelemnek lelke, fölényessége volt. Molnár Frigyes Kolozsvárról való eltávozása óta az angol ténér keze alatt óriásit fejlődött. Egy ó, mint Drucker méltó társai voltak Guttmannak.

A csatársor önzetlen, stílusos összejátéka bámulatra ejtette a nézőket. Stoppolásuk biztos, passzaik hajszálpontosságú, lövések — különösen a Nemes, Grünwald és Hänsler bombaszerű suttjai — vessedeimes. Káta, Hess és Sintsy széleők állandóan az oldalvonalakon tartózkodtak, természetesen tehát, hogy a halfsor által leadott labdák nem mentek antra. Lefutás alkalmával a 16-os felé hurdoztak be, nem pedig a korneraszólt tekintetűk célpontnak. Centeresésük pontos, felmagas labdákat juttattak a belső trióhoz.

A két első mérkőzésen rugott mintegy 40 kornerből egyetlen sem került a kapu mögé, hanem valamennyi labda a 11-es pont körül jött a gól elé. Az egész csatársor ésszerű taktikával élt. A büntetőterületre betömörült ellenfeleikkel szemben mellőzték a éeltalan és eredménytelen driblizéseket, hátrastták a labdákat a halfsorok, amelynek tagjai kapásból süvítő lövésekkel próbálták gólhoz juttatni a csapatot.

A Hakoah csernovitzi mérkőzéseiből tanulhatott, aki tanulni akart.

Nagyon hára az erdélyi futballsportnak, hogy a kitünő bécsi együttes nem jöhetett le Kolozsvárra bemutatni, hogy kell játszani az igazi futballt.

A Hakoah Csernovitzból Lengyelországba, Lembergbe utazott, ahol augusztus 5-én a Makkabi, 6-án pedig a Pogon ellen fog játszani.

Nagy Lajos

Labdarugas

Debreceni csapat Kolozsvárt. A Debreceni Vasutas Sport Club futballcsapata augusztus 20-án a KAC, augusztus 22-én pedig a Victoria csapatával barátságos mérkőzést játszott Kolozsvárt. A háboru befejezése óta ez alkalommal szerepel először debreceni csapat Kolozsvárt.

MSC—Dacia 1:0. A Marosvásári Sport Club az elmúlt vasárnap barátságos mérkőzés keretében 1:0 arányban győzte le a dicsőszentmártoni Dacia csapatát. A győtes gólt Walter rugta.

A Zsidó Nemzeti Alap országunk köd-jét akarja néptink köztulajdonába visszavásárolni, (aklé a föld, azé az ország) a Keren Hajjeszód a fejlett európai állami élet alapjait akarja lerakni e visszaváltott földön, a Tarbut-Kulturalap pedig a sivatagvándorlás nevelési alapja

Kereskedők és viszontelárusítók figyelmébe!

2 vagon olasz cerna érkezett, garantált 400 yardos la. márkák. Szállítunk legolcsóbb napi árban postai szétküldéssel.

Gutfried és Herskovits

Oradea-Mare, Piata Unirii 12. — Telefon 211.

Új ékszerüzlet! Új ékszerüzlet!

Órák Arany
Ékszerék Ezüst
Mindennemű Ujdonságok
Ajándéktárgyak

legolcsóbb bevásárlási helye

H. S. Braunfeld

Fenyő és Braunfeld

cég volt beltárgjának modern ékszerüzlete Cluj, Piata Unirii 15. (v. Dobó-féle helyiség). — Telefon 6—43.

Zilahi központi pálinkafőzde

teljes felszereléssel
eladó vagy bérbeadó.

Esetleg haszonrészesedéssel társ kerestek. Ertekezhetni az Ipar és Kereskedelmi Banknál Cluj, Deák Ferenc-u. 39. 4332-1

WINTER A. és Társa Rt.

első szegedi mechanikai
kefegyár lerakata és képviselete Nagyrománia részére:

Haas Józsefnél

Brassó, Kapu-utca 12. Mindenféle keféárak, ecsetek és meszelők kizárólagos nagybani eladása!

4242-1

Megnyilt a FRENKEL-áruraktár Strada Aprinjoarelor (volt Gyufagyár-utca) 13. szám. 1847
Legelőnyösebb feltételek, legmagasabb lombardok. Ritkúő száraz helyiségek, pincék nagy befogadóképességgel. Vasuti vágány. Telefon 401, 290.

SZÍNHÁZ

Habima Beszterceből Habima-szín itt hat napo oimű négyf társulat inn zik és ha e közbe nem sodikán K Biszini rend

MA

Péntek: 5 órak Főszere arakkal helyára Premie zolják Tehetes (Berky vel.)

Szombat: 5 órak helyára Szép S embert (Ujdon Gózon

Vasárnap: 5 órak helyára Le a Wand Olosé 7 órak Arakk Salom Az ide harma föllépé

A másorra megvált

A Szinké Beatrix. Tá kapó mese, és szerelmi elvadnak és érdekesítő keretében k

Uj műso esti teljesen Salomon Sár Lili csillag Salomon Sár wfa is sze kuplékat ad létével már ségét. Góz alakkal, B lesou Lili é Mihályfi Ló magánzámú Akos kofé

Urania Pathé-gyár története futitokzatos g ténete. Fős Freyton B filmművészes Nordisk-film grófkissasz Főszerepbe partnere. A

Egyeten tükus társad melyet a alakítása t rangu vigj

Felolós sró Kladó: 3RD Szerke

Uj Cluj RO

ahol munk tányos 1387

Agya Gyárt

Vesz

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Habima Erdélyi Zsidó Színpad.
Beszteréről jelenik: Stramer S. Habima-színházulata szombaton kezd itt hat napos szereplését a „Zu spä“ című négyfelvonásos életképpel. A társulat innen Marosvásárhelyre utazik és ha előre nem látott akadályok közbe nem jönnek, szeptember másodikán Kolozsváron fog játszani a Biszini renovált termében.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Péntek: 5 óra: Beatrix. (Társadalmi dráma. Főszerepben: Lya Mara, Olcso helyárrakkal.) 7 óra: Beatrix. (Rendes helyárrakkal.) 9 óra: Kerti kabaré. Premier. Szép Salamon Sári. Lerajzolja az embert. Az idegrovosnál. Tehetség. Uj magánszámok. Uj tréfák. (Berky Lili Gózon Gyula föllépésével.)

Szombat: 5 óra: Beatrix. (Olcso helyárrakkal.) 7 óra: Beatrix. (Rendes helyárrakkal.) 9 óra: Kerti kabaré. Szép Salamon Sári. Lerajzolja az embert. Az idegrovosnál. Tehetség. (Ujdonságok másodsor. Berky Lili Gózon Gyula föllépésével.)

Vasárnap: 3 óra: Dajkák foradalma. (Főszerepben: Ossi Osvalda és Puffi. Le a férfakkal. (Főszerepben: Wanda Troumann és Wigo Larsen. Olcso helyárrakkal.) 5 óra: Ugyanaz. (Főszerepben: Ossi Osvalda és Puffi. Le a férfakkal.) 9 óra: Kerti kabaré. Szép Salamon Sári. Lerajzolja az embert. Az idegrovosnál. Tehetség. (Ujdonságok harmadsor. Berky Lili és Gózon Gyula föllépésével.)

A másorra tűzött előadások jegyei elő megváltástok a színház pénztáránál.

A Szinkör mozgóban. Péntek, szombat Beatrix. Társadalmi dráma, rendkívül megkapó mese, melyben társadalmi, bűnügyi és szerelmi részeket rendkívül ügyesen olvadnak össze mozgalmos és mindvégig érdekesítő történet. Vasárnap egy műsor keretében két nagy slágerjátékot adnak.

Uj műsor a kerti kabaréban. A péntek esti teljesen új műsor fénypontja a szép Salamon Sári bemutatása lesz amelyben Berky Lili csillogtatja kivételes művészetét. A szép Salamon Sári mellett három új Karinthya is szerepel az est műsorán. Teljesen új kuplékat ad elő Kállay is, ki kétnapos itt-létével már meghódította a kabaré közönségét. Gózon Gyula eddig nem énekelte dalokkal, Bálint Béla új kuplékkal, Mihulescu Lili és Fehő Ervin új táncszámokkal, Mihályfi László tréfákkal és Fajk Rózi magánszámokkal tarkítja az új műsort. Gara Ákos konferál.

MOZGÓK MŰSORA:

Urania mozgóban: Pénteken az amerikai Pathé-gyár rendkívül szenzációs bűnügyi története fut utoljára. A 13. számú szék. Egy tiokzatos gyilkosság kinyomozásának története. Főszerepben: Yvonne Delva és Greyton Hale, az Ujvilág legnépszerűbb filmművészei. Szombat, vasárnap kedves Nördisk-film, A koldusherceg. Egy makacs grófkisasszony megszolidításának története. Főszerepben a bájos Clara Wieth és méltó partnere, Adam Poulsen.

Egyetem mozgóban: Pénteken az artizmus társadalmi színjáték, a Beatrix megy, melyet a tehetséges Lya Mara ragyogó alakítása tesz becsessé. Vasárnap két elsőrangú vígjáték megy.

Felolós szerkesztő **DR. MARTON ERNŐ**
Hirdető: **KADIMA** nyomda és hirdetői iroda Rt.
Szerkesztőségi telefonszám 977.

Uj! Megnyilt Uj!

Clujon a Bolyai-utóban
ROSMANN MIHÁLY
szücsmühelye

ahol minden e szakmába vágó munkát legújabb divat szerint jutányosan és pontosan eszközöl.
1887

Agyag és Vegyipar Rt. Szatmár

Gyárt: bőrenyvet, csontenyvet, csontzsirt, műtrágyát, szappant, kocsikenőcsöt, gépszirt, téglát stb.

Vesz: csontot, száraz és vizes húsot, nyers és olvasztott fagyut.

TŐZSDÉK	Lei	osch kor.	márka	fran. frank	svájci frank	lira	osztr. kor.	magy. kor.	font sterl.	dinár	leva	lengy. marka	dollár	holl. forint	török font	svéd kor.
Bukarest	valuta deviza	330 210	1550 1575	1090 1110	27	610 648	30	950 7	625			240	135 141			
Bécs	valuta deviza															
Prága	valuta deviza															
Berlin	valuta deviza															
Zürich	valuta deviza	1280	64			2890	1	1750		1280			52625			
Paris	valuta deviza	885	3025	162		234	5180		5476				1220			
Budapest	valuta deviza	1820 1875	6450 65	309 319	210	500	11500 11	40750		2550		34	2550			

Eladó prima 4337 l lucfenyőfa asztalosáru cca 200 m³ szokványos dimenziókban
Weiskopf Manó, Felsővisó

A. E. G.

Robert Fischer & Jean Samuely
Bukarest, Calea Grivitei 3.
Telefon 57-11. Sürgőncim: Geaul
az Allgemeine Electricitäts Gesellschaft Berlin, áruraktára

!

Szállítunk azonnal raktárról:

Dynamogépeket, elektromotorokat, mérő, kapcsoló, és biztosító készülékeket, árammérőket 110-220 voltig, „A. E. G. Nitra“ fémszálas és félvattlámpákat, Normák szerinti szigetelt huzalokat, „Kuhlo“ vezetékeket és rézburkokat, szigetelő csöveket, valamint az összes anyagokat 00000000 és kellékeket villamos felszerelésekhez. 00000000

Kefe, meszelő és ecsetgyár!
Legalább 40%-ot takarít meg behozatali vám-ban minden kereskedő, ha nálam szerzi be szükségletét. **Stern S. Endre**, Oradea-Mare. (Nagyvárad). 1850

Garantált Ia. Kalodont
Pamutárak rövidárak galanterie cikkek viszont eladók legolcsóbb bevásárlási forrása a
„PROGRESS“
rövidáru nagykereskedése, Nagyvárad. Telefon 455. 1312

IFJU KELET
Zsidó Ifjúsági folyóirat
Előfizetési ár egy évre 80 lel.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 48.
Lloyd 860

Gyümölcs-termelők
figyelmébe!
Ujjonan berendezett likörgyárunk részére párolás utján gyümölcsből készítenő valódi likörök gyártása céljából veszünk:
Meggyet, málnát, kajszinbarackot, őszibarackot, szedert, berkenyét, ribizskét, zöld diót és császárkörtét
Bognár és Szántó
Erdélyi Kereskedelmi Részvénytársaság, Cluj. 4255-1

Engros eladás!
1342

Simplon-áruház

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 25. sz. Főpostával szemben.
Engros eladás!

ELSŐ ERDÉLYRÉSZI ÉKSZERÁRU GYÁR
CLUJ, Str. Xenophon (v. Szappan-u.)
Telefon interurban 2-13.
Sürgőncim: JUVAERE Cluj.
Ékszerárugyár és nagykereskedés.

Vesz:
legmagasabb árban mindennemű arany és ezüstöt.

Gyárt és elad:
mindennemű ékszerárut.

Vállal:
mindennemű brilliáns munkákat, javításokat és alakításokat.

Vésnöki műterem.
Fogászati arany és forrasztó.
Arany és ezüst huzalok és lemezek.
Csak viszonteladók részére!

Szőrmék művészi feldolgozása

Eredeti modellek

Eredeti modellek

Déri Lajos,

Cluj, Strada Memorandului No. 3. (volt Unió-u.)

6:2 (5:0)
9:0 (6:0)
6:0 (4:0)
dó csapat ta-
sót fölünyom
sen 21 gólt és
ott.
osernovitzai cea-
drára is sokat
átékából és ro-
sítéleg, büdös-
juk a Hakoak
viseelkedése egy
mint pedig a
szereü és egy-
y általános fil-
dálal szolgát
ben csak szolid
dálal lehet nagy
om volt alkalma-
tri, a Hakoak
bestársora keva-
Grünfeld, Pollák
nyugodt játéka,
szir kapcsolásai
felszabadító ra-
k minden füzéit
orban Guttman
gol profiovapat
a. Pontos labda-
technikája, zso-
medelmes külsé
benterhalf mint-
sátársort tömte
ek lelke, főszé-
res Kolozsvárról
ngol tréner keze
Egy ó, más
tak Guttmanak.
p, stílusos össze-
ette a nézőket.
passzaik hajszál-
különböz-
Hänsler bomba-
edelmes. Kár,
k állandóan az
edtek, természé-
or által leadott
autra. Lefutás
s huszódtak be,
salót tekintették
sük pontos, fel-
tátaftait a bolst
esen rugott mint-
gyedlenegy szem
nem valamennyi
körül jött a gól
r ésszerű takti-
ülétre betömörít
mellőzték a cél-
n driblizéseket,
t a halvesornak,
ból süvítő lövé-
lhoz juttatni a
ritsi mérkőzés-
nálni akart.
élyi futbalport-
csi együttes nem
bemutattai, hogy
futballt.
vítából. Lengyel-
e utasott, ahol
kabi, é an pedig
szani.
Nagy Lajos
gás
Kolozsvárt. A
ort Club futbal-
20-án a KAC,
a Victoris es-
mérkőzést játszik
befejezése óta
el először debre-
t.
A Marosvásári
vasárnap barát-
ben 1:0 arány-
dicsőesentmártomi
ates gólt Walter
p országunk föld-
alajdonába vissza-
d, azé az országt
ejlett európai ál-
ja lerakni e visa-
arbuth-Kultarakap
ás nevelési alapja
szám. 1847
telefon 401, 298.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 1 le. Vastagabb betűvel szedett szavak 2 le. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 10 le. Jellegű hirdetésre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbítanak. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 le 60 bani bérlegköltség fizetendő.

Keresek egy zsidó tanítónőt ki két gyermekemet az I. és IV. elemre előkészítse, megkivántatik német nyelv, kézimunkálás és hegedű-tudás. Jeremiás Bertalan Zsidó. 4334-1

Börkereskedő segéd ki teljesen jártas a bocsorvágásban is, tökéletesen beszél románul, magyarul és keveset németül, szeptember elsejére állást keres. Szíves megkereséseket »24 éves« jellegre a kiadóba. 4335-1

Az Uj Kelet könyvosztálya irodai munkában jártas, perfekt géprónót keres, aki németül is tud. Jelentkezni lehet d. u. 3-6 óra között az Uj Keletnél.

Szeszés és petrolumos hordók új és ócska I. minőség 200-400-500-700 nagyságban kaphatók. Érkezhetnek Deutsch Testvérek Kézváros. 4331-1

Háló berendezés több más butorral azonnal eladó. Timár-u. 3. 4333-1

Segéd, perfect, önálló munkaerő felvétele Ausländer Lajos üveggereskedés Cluj. 4315-1

Okleveles izr. tanítónőt keresek szeptember elsejére első és második elemista kislányomhoz, ki magyarul és románul tanít. Megkereséseket fizetési igények megjelölésével Rosenberg Adolf, Magyarpécska címre küldendők. 4322-1

Benötige für meine Warenabteilung einen tüchtigen Buchhalter mit langjähriger Praxis der deutsch-ungarischen Sprache in Wort und Schrift vollkommen mächtig ist. Offerte an Philipp Citron Warenhaus Mediasch erbeten. 4324-1

Bocskor, mosótalp, felsőbőr és szíjgyártóblank
állandóan nagy készlet kicsinyben és nagyban. Legolcsóbb árak mellett. Vidéki megrendeléseket kis postacsomagokban is eszközölök. Vagonjénel 5 százalék kedvezmény.

SÁMSON-BÖRGYÁR
Gyufagyár-utca 1. Gyorsúru raktárral szemben. Telefon: Gyár 3-86, lakás 8-87, szám.

Pályázat.

A cíacovai (Temesmegye) izr. hitközségnél az előimádkozói állás üresedésbe került. Szabad lakás és fizetés megállapodás szerint. Az előimádkozónak sakternek kell lenni és az alsó osztályokban a hittant tanítani. Pályázatok 1922. évi szeptember 1-ig beadandók.

4321-1 Hitközségi elnökség.

Elcserélném

a városban levő két modern szobából és konyhából álló lakásomat nagyobb, keres lakásra. Lehet a külső részeken, esetleg magasabb helyen is. Leveleket „Kölcsönös“ jellegre az Uj Kelet kiadóhivatala továbbít. Telefon 977 és 844.

Mindenemű bádigos és vízvezeték szerelő munkákat legolcsóbban ügyhelyben, mint vidéken vállal

Frisch Samu

Cluj, Cal. Motilor (v. Monostor-u.) 143.

Szarut, azaruhegyet, aggancsot, husolást és csontot, valamint mindenemű tímárhulladékot legmagasabb napi árrban vásárol

Szaru- és csontárugyár Rt. Cluj

1310

RŐZPONTI HÖLGYFODRÁSZ ÉS MANIKÜRSZALON

Cal. Reg. Ferd. 13. (udvarban)
Hajfestés, hajmunka, fejmosás, ondolás, fésülés legmodernebb, legjobb kivitelben. Hajat veszek!
PÉTERFI JULISKA

1309
"Barzel"
Fierarie - vasüzlet
CLUJ — KOLOZSVAR.
Piata M. Viteazul 13. Telef. 10-49.

Rottmann Károly és Társai Rt.

Királyi udvari szállítók, Timisoara.

1364

Rum- és likörgyár. Cognacfőzde

Gyümölcs-pálinka termelés
Boranyagkereskedés
Szeszszabadraktár
Szeszenaturálótélep

könyvelő egy nagyszebeni bankhoz jó fizetéssel

kerestetik. Ajánlatok „Jövő“ jelleggel Sámuel Kappel
Handeis u. Anoncenagentur (kereskedelmi és hirdetés iroda) Sibiu-Hermannstadt, Wintergasse 7. kéretnek. 4285-1

„Kálnai“ Malomkögyár

Targu-Mures—Marosvásárhely
Gyárt legnagyobb teljesítményű, egy buza, mint tengeri örlésre alkalmas, francia rendszerű, rakott malomkövet. Minőségért garanzálók! 1367

Kássa Albert

Gép- és elektrotechnikai műszaki vállalata
1238

Cluj, C. Victoriei 99.

Szegő Árpád, Brassó

Hosszu-utca

Rum-, cognac-, likörgyár
Bor-pincészet
Telefon 220. 4226-1

Szakképzett fahivatalnok, ki a puhafának minden ágában jártas, azonnali belpérsre felvételek. — Cim Judovis Simon fakeskedő, Huedin (Bánffy-hunyad). 4300-1

Keresek bérbe esetleg megvételre szálloda-kávéház-éttermet

együtt vagy külön is. Szíves ajánlatokat Barabás Béla névre Sít.-Gheorghe (Sepsiszentgyörgy) Str. Cuza Voda 47. kérek.

Zsák HAVAS DEZSO

Timisoara

Zsineg Ponyva

1374

GANZ villamosság-üzemeltetés

Piata M. Viteazul Széchenyi-tér 41. sz. (Széki-palota)

Elvállal elektromos világítási- és erőátviteli berendezéseket. Izzólámpák, ivámpa szénpalcák, szerelési anyagok és kisebb motorok állandóan raktáron. — Költségvetéseket és felvilágosításokat díjtalanul nyújt. Telefon 403. 1280

בארטיק אמעריקאן ליניע

נענעראל פערטרעטונג פיר רומעניען. נענעראל דערפערעטונגס מאריטן נומראך

הויפטקאנטור: בוקארעסט. קאלעא וואקארעשט נומ' 60.

סוקר פאלא: בוקארעסט. קאלעא גרוויצע נומ' 141 (האמעל קארנא)

טעלעגראמארעסט: בארטיק ליניע. בוקארעשט.

איך פליאלען אן גאנץ רומעניען.

עס ווירד דיע אלגעמינע אויפגעקומקייט דארף געלעקט. או אלע אמעריקאן אינר קאנאדא היינענען וואס וויללען צייט געלען מוהע ערשפארען אונד זיך נישט לאזן אייך דער היינענען וואלען זיך ניר צו אינער קאנטור ווענען.

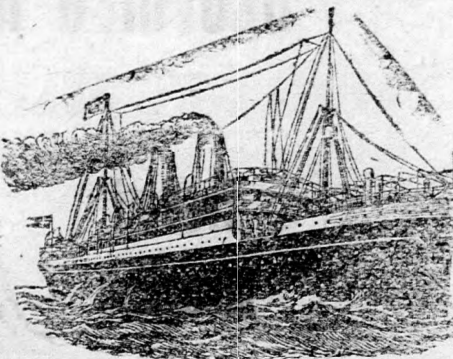
אינערע טראנספארטען פון בוקארעשט ביז צום פארט „דאנציג“ געהן אונד יעדעס אויפשטייגען ניר צוויי טאגע מיט דעם דירעקטערפערעסט בוקארעסט דאנציג אונד ווערען פון פערלעסליכען ערפארענע בעלייטערן געפיהרט.

מאן האט ניר איינע פאלטיגע גרענצע צו פאסירען פאר וועלכע דאס ווייט קאסטעט ניר לע 100.

אום האפען האבען דיע פאסאזשירע איינע ווערד נוסע בעראגלונג. אויסגעצייכעטע קאסט אונד קווארטיר.

פון דאנציג פארט מאן דירעקט נאך אמעריקא אדער קאנאדע אויף אינערען בעסטען ערסטקלאסס נע שטעלל דאמפערן וואס האבען סעפארטע קאבינע 3 קלאסע אונד איינע כשרה קיבע פאר דיען.

מיר ווענען פאם אמעריקאנישען קאנוואלעטע מיט דעם דורכ פוהרען דער רעגיסטרירונג בעפאלל מעכטיגט ווארדען פאר דער וואומע 23—1922. דער פאר זאלל זיך יעדער וואס ווילל שטעלל פארדען צו אונד ווענען. מיר וועללען איהם אן יעדער בעציעהונג נאנץ אומנוסס בעהילפליך זיין ברי ער זאלל ווייט אס גיכטען צו ווייט פערווארטען קומען קענען.

Kadima-nyomda kiadass, Cluj—Kolozsvar.

Engros. Olcsó bevásárlási forrás rövid, bazár, galanterie cikkekben
Felner Testvérek, Cluj, Unió-u. 11.
Bent az udvarban. 1303

LEBEDA S. A.

Első romániai villangerőre berendezett ágyneműgyár.

Készítünk:

Paplanokat: vatta, gyapjú és pihe töltelékkel, a legolcsóbb kivittől a legfinomabb kivittig. Továbbá matracokat, párnákat és mindenemű ágyneműket.

Vállalunk:

kórházi, közületi, valamint szállodai felszerelések szállítását továbbá mindenemű átalakításokat. Villanyerőre berendezett tollfosztó gépünkön bármily mennyiségű tollfosztást, tisztítást.

Veszünk:

minden mennyiségben lószórt, disznószórt, kecskeszórt, gyapjút és tollat. Mintát ár megjelöléssel (ab clujt állomás) kérünk küldeni

Eladunk:

mindenemű tisztított és szortírozott tollféléket nagyban és kicsinyben.

Eredeti gyári árak!!!

Gyár: Cluj-Kolozsvár, Strada Jasilor (volt Nagyszamos-u. 14. sz.), interurban telefon 596.

Uzlet: Calea Victoriei (volt Kossuth Lajos-utca 10. sz.) teleion 515.

Befőttes U hitelesített palac-
Uborkás VE kok és poharak,
Tábla G függő és fali

lámpák

raktárról azonnal megrendelhetők

Ausländer Lajos 1353

Cluj—Kolozsvar, Piata M. Viteazul (v. Széchenyi-tér) 39 Telef. 9—54.
En-gros! En-detail!

Szállitunk

prompt ab

raktárunk:

Reichhold, Flügger & Böcking-féle kocsizomanc és padló-lakkokat

Beck, Koller & Co.-féle ecseteket

Schmincke-féle művészfestékeket

Eredeti német gyártmányu Ultramarint, falzöldet, föld és vegyifestékeket, kátrányt, karbonumot

Segesváry és Tsai festéknagykereskedése
Cluj-Kolozsvár

sz. eresztióse g.
hivatali és nyo
Cluj-Kolozsvár, Str
L. Pop. — Brassai
Az Uj Kelet tel
Szervezettség
Kisbörnyvatal
Nyomda
Héber osztály
Z. N. Sz.

a kórtatok kizár
szervezettségnek
55k. — Kéziratok
szek vissza és m
betűnk me

V. éviolyan

Val

Bécs kezdte folytatja. Az o tart, hogy egy adnak belőle. ot osztrák kor dollárért. A ne gyar korona sa a részletes es minden szigor ma a valuta a zül fokán tul is ro kezdődött az s vés és nincs eselött az os annyit Zürich Egy év mulva csak annyit fo ma az osztrák korona sorsa a magyar k rosszabb mint reszük az oko való és tudott vesztett hábor lani fokozatos is romlik, ma erősíti ezt a ezek a kivéle vitustancába, a megvert ors a lefelézüllés Nincs remény nemzeteknek álló pénzei m francia forr egyenlőséget Nincs remény tól elrugasz közeledjenek ták népei bék amig a valu nincs és ne béke nincs, megnyilatkoz hiabavalóság.

Nekünk r öröm, hogy a a valutánk gazdálkodás lyest magáhc vigasz számu már heten, s bar, most egy tíz centimed vissza a lej folyton lefele vulás se jó, is kellemetle nak egy orsz természetese ország járuló hogy a drág zem többet e rajta. Mi tör mániában? meg nagyobb nagyobb. An okai. De az teti meg a t hogy a jobb sebbet lehet hogy ez a idebenn rom belső romlás valószínű, m kereskedő, a nem hivatk drága valut kézeleteit, a utóhjai lesz leinek. Abes van: a drág föld veszi ha puzta szóba ugyancsak érthető is. hozza be a számra dob